

Bản án số: 209/2024/HC-PT
Ngày 22 - 3 - 2024
V/v Khiếu kiện Quyết định hành chính
trong lĩnh vực đất đai.

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Bà Trần Thị Thu Thủy;

Các Thẩm phán: Ông Dương Tuấn Vinh;

Ông Trần Văn Đạt.

- Thư ký phiên tòa: Bà Hoàng Thị Kim Nhi - Thư ký Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên tòa: Ông Nguyễn Văn Đảm - Kiểm sát viên.

Trong các ngày 20/3/2024 và 22/3/2024, tại trụ sở, Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh xét xử phúc thẩm công khai vụ án hành chính thụ lý số 611/2023/TLPT-HC ngày 29 tháng 8 năm 2023 về việc “*Khiếu kiện quyết định hành chính trong lĩnh vực đất đai*”.

Do Bản án hành chính sơ thẩm số 07/2023/HC-ST ngày 24 tháng 02 năm 2023 của Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Nông bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 2905/2023/QĐ-PT ngày 08 tháng 11 năm 2023, giữa các đương sự:

- Người khởi kiện: Ông Lê Sĩ Tr, địa chỉ: Tổ dân phố 1, phường N, thành phố G, tỉnh Đắk Nông. (có mặt)

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho người khởi kiện: Ông Lương Minh Kh là Luật sư Văn phòng luật sư K, thuộc Đoàn luật sư tỉnh Đắk Nông. (có mặt)

- Người bị kiện: Ủy ban nhân dân thành phố G, tỉnh Đắk Nông.

Người đại diện theo ủy quyền: Thạch Cảnh T; chức vụ: Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân thành phố G, tỉnh Đắk Nông. (vắng mặt)

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

1/. Bà Nguyễn Thị T; địa chỉ: TDP01, phường N, thành phố G, tỉnh Đắk Nông. (xin xét xử vắng mặt)

2/. Bà Lê Anh Th và ông Nguyễn Đức Th; địa chỉ: TDP01, phường N, thành phố G, tỉnh Đắk Nông. (vắng mặt)

Người đại diện theo ủy quyền của bà Th, ông Th: Ông Lê Sĩ Tr, địa chỉ: Tổ dân phố 1, phường N, thành phố G, tỉnh Đắk Nông. (có mặt)

- *Người kháng cáo:* Người bị kiện Ủy ban nhân dân thành phố G, tỉnh Đắk Nông; Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Lê Anh Th và ông Nguyễn Đức Th.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo đơn khởi kiện ngày 15/6/2022 và quá trình giải quyết vụ án, người khởi kiện ông Lê Sĩ Tr trình bày:

Năm 1992, gia đình ông Lê Sĩ Tr được Ủy ban nhân dân (UBND) thị trấn G, tỉnh Đắk Nông cấp 01 thửa đất có diện tích 211,5m², nội dung cấp là cấp đất làm nhà Ki ốt. Sau khi được cấp đất, gia đình ông Tr xây dựng nhà cấp IV diện tích khoảng 175m², kết cấu bê tông, mái lợp tôn, các công trình phụ khép kín trên tổng diện tích đất 211,5m². Nhà đất sau khi tách tỉnh tọa lạc tại tổ dân phố 01, phường N, thành phố G, tỉnh Đắk Nông. Gia đình ông Tr sinh sống trên đất từ đó đến nay.

Năm 2014, gia đình ông Tr có liên hệ để làm thủ tục xin cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất (GCNQSDĐ) theo quy định. Tuy nhiên, cơ quan chức năng trả lời bằng miệng rằng đất nằm trong quy hoạch xây dựng Quảng trường trung tâm tỉnh Đắk Nông nên không đủ điều kiện cấp GCNQSDĐ theo quy định của Luật Đất đai.

Cuối tháng 3 năm 2022, gia đình ông nhận được thông báo số: 46/TB-UBND ngày 04/3/2022 về việc “Điều chỉnh thông báo thu hồi đất để thực hiện dự án di dời, tái định cư cho 212 hộ dân ở trung tâm thành phố G” và Quyết định số 335/QĐ-UBND ngày 11/3/2022 của UBND thành phố G về việc “Phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ, tái định cư (đợt 1) dự án: Di dời, tái định cư cho 212 hộ dân ở khu Trung tâm thành phố G, địa điểm tại phường N, thành phố G, tỉnh Đắk Nông, kèm theo bản chi tiết bồi thường và hỗ trợ tái định cư.

Bản chi tiết bồi thường và hỗ trợ tái định cư theo Quyết định phê duyệt phương án bồi thường đã làm trái các quy định về bồi thường hỗ trợ và tái định cư khi nhà nước thu hồi đất để thực hiện dự án cụ thể như sau:

Bản chi tiết bồi thường xác định thửa đất mà hộ gia đình ông Lê Sĩ Tr đang sử dụng là đất thương mại nên giá trị bồi thường đất khi thu hồi là 70%.

Về xác định lộ giới giao thông: Bản chi tiết bồi thường trừ 60m² đất lộ giới giao thông là không đúng, vì từ năm 1992 đất lộ giới giao thông được UBND huyện Đắk Nông cũ ban hành tháng 8 năm 1998 là chỉ giới xây dựng lộ giới giao thông đường loại 2 chỉ giới 09m tính từ tim đường. Từ năm 1998 cho đến nay đường Quốc lộ 28 được nâng cấp 03 lần, lần cuối vào năm 2007 nâng cấp thành đường 36m đặt tên là đường 23/3 trong đó phần thu hồi để xây dựng đường không còn chỉ giới về lộ giới giao thông, quyết định phê duyệt trừ của gia đình ông Lê Sĩ Tr 60m² đất lộ giới giao thông mà không bồi thường là trái quy định của pháp luật.

Từ việc xác định diện tích đất gia đình ông Lê Sĩ Tr đang quản lý, sử dụng là đất thương mại dẫn đến chính sách bồi thường, quyết định phê duyệt đất, hỗ trợ và tái định cư đều không đúng quy định của pháp luật, ảnh hưởng nghiêm trọng đến quyền và lợi ích hợp pháp của gia đình ông Lê Sĩ Tr.

Nay ông Lê Sĩ Tr khởi kiện, đề nghị Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Nông tuyên hủy một phần Quyết định hành chính số 335/QĐ-UBND ngày 11/3/2022 của UBND thành phố G, tỉnh Đắk Nông về việc bồi thường, hỗ trợ, tái định cư (đợt 1) dự án: Di dời, tái định cư cho 212 hộ dân ở khu Trung tâm thành phố G, địa điểm: Phường N, thành phố G, tỉnh Đắk Nông, lập phương án bổ sung để bồi thường diện tích 221,5m² là đất ở và thực hiện các chính sách hỗ trợ tái định cư và các khoản hỗ trợ khác theo quy định của pháp luật.

Người đại diện theo ủy quyền của UBND thành phố G trình bày: Dự án di dời, tái định cư cho 212 hộ dân ở khu trung tâm thành phố G, tỉnh Đắk Nông đã được Hội đồng nhân dân (HĐND) tỉnh Đắk Nông thông qua, các dự án cần thu hồi đất, chuyển mục đích sử dụng đất để phát triển kinh tế - xã hội vì lợi ích quốc gia, công cộng trên địa bàn tỉnh Đắk Nông năm 2021 tại Nghị quyết số 119/NQ-HĐND ngày 11/12/2020, hiện nay đã được HĐND tỉnh thông qua chuyển tiếp thực hiện vào năm 2022 tại Nghị quyết số 186/NQ-HĐND, ngày 15/12/2021 và đã được đăng ký vào Kế hoạch sử dụng đất năm 2021 tại Quyết định số 270/QĐ-UBND ngày 24/02/2021 của UBND tỉnh Đắk Nông.

Trên cơ sở Nghị quyết của HĐND tỉnh, Kế hoạch sử dụng đất năm 2021 thành phố G được UBND tỉnh phê duyệt, ngày 09/8/2021, UBND thành phố G được UBND tỉnh phê duyệt, ngày 09/8/2021 UBND thành phố G đã ban hành kế hoạch thu hồi đất, điều tra, khảo sát, đo đạc, kiểm đếm để thực hiện dự án tại Quyết định số 984/QĐ-UBND.

Ngày 04/3/2022, UBND thành phố đã thông báo điều chỉnh thông báo thu hồi đất đối với hộ ông Lê Sĩ Tr. Ngày 20/9/2021, ban Quản lý dự án và phát triển quỹ đất thành phố phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức họp triển khai để phổ biến thông báo thu hồi đất và triển khai kế hoạch điều tra, khảo sát, đo đạc, kiểm đếm để thực hiện dự án.

Ngày 23/9/2021, tại Biên bản làm việc giữa Ban quản lý dự án và Phát triển quỹ đất thành phố với hộ ông Lê Sĩ Tr, để đảm bảo đáp ứng tiến độ thực hiện dự án hộ ông Lê Sĩ Tr đã đồng ý để các cơ quan liên quan thực hiện thu hồi đất trước thời hạn theo quy định (theo khoản 2 Điều 67, Luật đất đai 2013) và cam kết không khiếu nại, khiếu kiện đối với việc thu hồi đất của các cơ quan liên quan.

Ngày 30/11/2021, UBND phường N đã xác nhận đầy đủ các nội dung để thực hiện công tác thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ tái định cư đối với hộ ông Lê Sĩ Tr theo quy định. Ban quản lý dự án và phát triển quỹ đất thành phố đã lập phương án dự thảo và tiến hành niêm yết theo nội dung Thông báo số 181/TB-QLDA&PTQĐ, ngày 30/11/2021, việc niêm yết dự thảo phương án đã được các đơn vị liên quan lập biên bản theo quy định hiện hành.

Ngày 22/12/2021, Ban Quản lý dự án và phát triển quỹ đất thành phố đã tổ chức họp đối thoại lấy ý kiến về phương án dự thảo.

Ngày 11/3/2022, UBND thành phố đã ban hành Quyết định số 34/QĐ-UBND thu hồi đất để thực hiện dự án đối với ông Lê Sĩ Tr và Quyết định số 335/QĐ-UBND phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ, tái định cư cho hộ ông Tr. Trong đó, hộ ông Lê Sĩ Tr được phê duyệt phương án bồi thường với số tiền 2.953.897.948 đồng, đồng thời được bố trí 01 lô đất tái định cư theo quy định tại khoản 4 Điều 28 Quyết định số 03/2021/QĐ-UBND ngày 22/01/2021.

UBND thành phố đã thực hiện trình tự, thủ tục thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ, tái định cư cho hộ ông Lê Sĩ Tr theo đúng quy định của pháp luật.

Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan bà Lê Anh Th, ông Nguyễn Đức Th trình bày: Bà Th là con ông Lê Sĩ Tr và bà Nguyễn Thị T. Bà Th và ông Th kết hôn vào năm 2018. Sau khi kết hôn bà Th và ông Th sinh sống cùng với gia đình ông Lê Sĩ Tr. Khi Nhà nước thu hồi đất thực hiện dự án xây dựng quảng trường trung tâm thì ông bà vẫn sinh sống cùng bố mẹ, không có chỗ ở nào khác nên đề nghị được hỗ trợ 01 lô tái định cư để ổn định cuộc sống.

Bà Nguyễn Thị T ủy quyền cho ông Lê Sĩ Tr: Thống nhất với lời trình bày của ông Lê Sĩ Tr.

Tại Bản án hành chính sơ thẩm số 07/2023/HC-ST ngày 24 tháng 02 năm 2023 của Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Nông đã quyết định như sau:

Căn cứ khoản 1 Điều 30; khoản 4 Điều 32; điểm a khoản 3 Điều 116; điểm b khoản 2 Điều 193 Luật Tổ tụng hành chính; Điều 75, Điều 153 Luật Đất đai năm 2013; Điều 43 Luật Luật giao thông đường bộ và Điều 29 Thông tư số 50/2015/TT-BGTVT ngày 23/8/2015 của Bộ giao thông vận tải.

Chấp nhận một phần yêu cầu khởi kiện của ông Lê Sĩ Tr đối với Quyết định số 335/QĐ-UBND ngày 11/3/2022 của UBND thành phố G về việc phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ cho ông Lê Sĩ Tr.

Hủy phần nội dung Quyết định số 335/QĐ-UBND ngày 11/3/2022 của UBND thành phố G về phê duyệt bồi thường về đất 161,5m² thương mại, dịch vụ và không bồi thường 60m² đất hành lang an toàn giao thông của ông Lê Sĩ Tr.

Buộc UBND thành phố G, tỉnh Đắk Nông phải phê duyệt phương án bổ sung bồi thường đất ở theo diện tích đã thu hồi 221,5m² đất của ông Lê Sĩ Tr tại tổ 1 phường N, thành phố G, tỉnh Đắk Nông.

Ngoài ra, bản án sơ thẩm còn quyết định về án phí, quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Ngày 13/3/2023, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Lê Anh Th và ông Nguyễn Đức Th có đơn kháng cáo một phần bản án sơ thẩm.

Ngày 17/3/2023, người bị kiện UBND thành phố G, tỉnh Đắk Nông có đơn kháng cáo một phần bản án sơ thẩm.

Tại phiên tòa phúc thẩm, người bị kiện UBND thành phố G đã được Tòa án triệu tập hợp lệ 02 lần nhưng vắng mặt, không có lý do. Bà Lê Anh Th và ông Nguyễn Đức Th có người đại diện theo ủy quyền là ông Lê Sĩ Tr trình bày vẫn giữ nguyên yêu cầu kháng cáo, với lý do đất bà Th bị thu hồi thuộc trường hợp được hỗ trợ tái định cư theo Quyết định 703/QĐ.UBND ngày 24/6/2019 về phương án bồi thường của UBND thị xã G. Mặt khác, trên đất có căn nhà cấp 4 của bà hộ bà Th sinh sống, bà Th không còn chỗ ở nào khác nên cần bố trí chỗ ở lại cho hộ bà Th. Đối với kháng cáo của UBND thành phố G cho rằng đất thu hồi là đất thương mại là không có căn cứ do năm 1992 pháp luật đất đai chưa có quy định về đất thương mại. Đề nghị Hội đồng xét xử bác kháng cáo của UBND thành phố G, chấp nhận kháng cáo của bà Th, ông Th.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh phát biểu quan điểm về việc giải quyết vụ án.

- Về chấp hành pháp luật: Hội đồng xét xử phúc thẩm và những người tham gia tố tụng đã chấp hành đúng các quy định pháp luật.

- Về nội dung: Tòa án cấp sơ thẩm giải quyết là có căn cứ, đúng quy định pháp luật. Đề nghị Hội đồng xét xử bác yêu cầu kháng cáo của UBND thành phố G, bà Lê Anh Th, ông Nguyễn Đức Th; giữ nguyên bản án sơ thẩm.

Trên cơ sở xem xét tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ án và ý kiến tranh luận của các bên, ý kiến phát biểu của Kiểm sát viên tại phiên tòa.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Về tố tụng:

Đơn kháng cáo của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan bà Lê Anh Th và ông Nguyễn Đức Th và người bị kiện UBND thành phố G, tỉnh Đắk Nông làm trong hạn luật định, là hợp lệ nên được Hội đồng xét xử xem xét theo thủ tục phúc thẩm.

Tại phiên tòa phúc thẩm, người bị kiện UBND thành phố G đã được Tòa án triệu tập hợp lệ 02 lần nhưng vắng mặt, không có lý do. Hội đồng xét xử căn cứ điểm a khoản 2 Điều 225 Luật tố tụng hành chính, đình chỉ xét xử phúc thẩm đối với kháng cáo của UBND thành phố G.

[2] Về nội dung:

[2.1]. Về nội dung buộc UBND thành phố G phê duyệt phương án bổ sung bồi thường đất ở đối với diện tích thu hồi 221,5m² của ông Lê Sĩ Tr: Sau khi xét xử sơ thẩm UBND thành phố G kháng cáo nội dung này, tuy nhiên do UBND thành phố G vắng mặt tại phiên tòa phúc thẩm lần thứ hai nên Hội đồng xét xử đã đình chỉ xét xử phúc thẩm kháng cáo như đã nêu tại mục [1]. Các đương sự khác trong vụ án không kháng cáo; Viện kiểm sát có thẩm quyền không kháng nghị về nội dung này nên Hội đồng xét xử không xem xét.

[2.2] Xét kháng cáo của bà Lê Anh Th, ông Nguyễn Đức Th về yêu cầu được bố trí tái định cư, thấy rằng:

Ngày 11/3/2022, UBND thành phố G ban hành Quyết định số 34/QĐ-UBND thu hồi 221,5m² đất của hộ ông Lê Sĩ Tr và ban hành Quyết định số 335/QĐ-UBND phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ cho hộ ông Lê Sĩ Tr. Theo đó, ông Lê Sĩ Tr được bồi thường 161,5m² đất thương mại dịch vụ, đất nằm trong hành lang lộ giới giao thông (QL 28 cũ) hộ ông Tr đang sử dụng là 60m² không đền bù; về đất tái định cư, hộ ông Lê Sĩ Tr được giao 01 lô đất tái định cư.

Xét thấy, tại thời điểm thu hồi đất, hộ khẩu ông Tr gồm có ông Lê Sĩ Tr, bà Lê Anh Th (con gái) và ông Nguyễn Đức Th (con rể), trẻ Nguyễn Thiện Ph - sinh ngày 08/4/2019 (con bà Th và ông Th, nhập khẩu ngày 19/7/2019). Từ năm 2014, ông Tr cho ông Đoàn Văn D thuê nhà đất để bán quán cà phê đến tháng 3/2022, Nhà nước thu hồi đất nên ông D ngừng kinh doanh. Vợ chồng bà Lê Anh Th và ông Nguyễn Đức Th tuy nhập khẩu nhưng không chung sống tại nhà đất bị thu hồi vì nhà đất ông Tr đã cho ông D thuê (BL 66,75). Do đó UBND thành phố G không bố trí tái định cư cho vợ chồng bà Th là đúng quy định. Kháng cáo của bà Th, ông Th về nội dung này không có cơ sở chấp nhận.

Tuy nhiên, Tòa án cấp sơ thẩm nhận định không chấp nhận yêu cầu của bà Lê Anh Th và ông Nguyễn Đức Th về nội dung này nhưng không quyết định nội dung này tại phần quyết định của bản án sơ thẩm là có thiếu sót. Do đó, Hội đồng xét xử cấp phúc thẩm điều chỉnh lại cách tuyên án cho phù hợp.

[3] Các quyết định khác của bản án sơ thẩm không có kháng cáo, kháng nghị có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết hạn kháng cáo, kháng nghị.

[4] Án phí hành chính phúc thẩm:

Bà Lê Anh Th và ông Nguyễn Đức Th phải chịu do yêu cầu kháng cáo không được chấp nhận.

Sung vào công quỹ Nhà nước tiền tạm ứng án phí hành chính phúc thẩm của UBND thành phố G.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào Điều 225, Điều 241, Điều 242 Luật tổ tụng hành chính; Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, giữ, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án;

Đình chỉ xét xử phúc thẩm đối với kháng cáo của Ủy ban nhân dân thành phố G, tỉnh Đắk Nông.

Không chấp nhận kháng cáo của bà Lê Anh Th và ông Nguyễn Đức Th.

Giữ nguyên Bản án hành chính sơ thẩm số 07/2023/HC-ST ngày 24 tháng 02 năm 2023 của Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Nông.

Tuyên xử:

1/. Chấp nhận một phần yêu cầu khởi kiện của ông Lê Sĩ Tr đối với Quyết định số 335/QĐ-UBND ngày 11/3/2022 của UBND thành phố G về việc phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ cho ông Lê Sĩ Tr.

Hủy phần nội dung Quyết định số 335/QĐ-UBND ngày 11/3/2022 của UBND thành phố G về phê duyệt bồi thường về đất 161,5m² thương mại, dịch vụ và không bồi thường 60m² đất hành lang an toàn giao thông của ông Lê Sĩ Tr.

Buộc UBND thành phố G, tỉnh Đắk Nông phải phê duyệt phương án bổ sung bồi thường đất ở theo diện tích đã thu hồi 221,5m² đất của ông Lê Sĩ Tr tại tổ 1 phường N, thành phố G, tỉnh Đắk Nông.

2/. Không chấp nhận yêu cầu của bà Lê Anh Th và ông Nguyễn Đức Th về việc bố trí cấp 01 suất tái định cư do thu hồi đất của hộ ông Lê Sĩ Tr tại tổ 1 phường N, thành phố G, tỉnh Đắk Nông.

3/. Về án phí hành chính sơ thẩm:

Buộc Ủy ban nhân dân thành phố G phải chịu 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng tiền án phí hành chính sơ thẩm.

Trả lại cho ông Lê Sĩ Tr 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng tiền tạm ứng án phí đã nộp theo Biên lai số 0000120 ngày 20/6/2022 của Cục Thi hành án dân sự tỉnh Đắk Nông.

4/. Về án phí hành chính phúc thẩm:

Sung số tiền 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng tạm ứng án phí hành chính phúc thẩm Ủy ban nhân dân thành phố G đã nộp theo Biên lai số 0000267 ngày 05/4/2023 của Cục Thi hành án dân sự tỉnh Đắk Nông vào công quỹ Nhà nước.

Bà Lê Anh Th và ông Nguyễn Đức Th, mỗi người phải chịu 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng; được khấu trừ mỗi người 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng tạm ứng án phí đã nộp theo các Biên lai số 0000273, 0000274 cùng ngày 10/4/2023 của Cục Thi hành án dân sự tỉnh Đắk Nông vào phần án phí phải chịu.

4/. Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- Tòa án nhân dân Tối cao;
- VKSND cấp cao tại TP.HCM;
- TAND tỉnh Đắk Nông;
- VKSND tỉnh Đắk Nông;
- Cục THADS tỉnh Đắk Nông;
- ĐS (5);
- Lưu VP(3), HS(2).15b.LTTT.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Trần Thị Thu Thủy